

Haga-Brunnsvikens Vänner

Verksamhetsberättelse 2015

Verksamhetens inriktning är att få stockholmarna liksom alla svenska och utländska turister i Stockholm att se de stora kultur-, natur- och rekreationsvärden som finns i Hagaparken och Ulriksdal samt området runt Brunnsviken. Föreningen arbetar för att utveckla området, öka tillgängligheten, ge kunskap och sprida information genom att utarbeta förslag, ta del i debatten om Kungl. Nationalstadsparken, vara remissinstans i dessa frågor, ordna publikdragande event och informationsträffar samt ge ut tidningen Haga-BrunnsvikenNytt.

1. Styrelse, revisorer, valberedning	7. Haga-BrunnsvikenNytt
2. Årsmöte	8. Seminarier
3. Ekonomi	9. Event och vandringar
4. Administration	10. Hagadagen med Riddarhuset och Ljusfesten
5. Hemsidan	11. Plan- och byggärenden
6. Facebook	12. Delaktighet

1. Styrelse, revisorer och valberedning

Styrelsen har bestått av 9 ledamöter, 1 hedersledamot, 3 suppleanter och stötts av 4 adjungerade.

Märtha Angert Lilliestråle , ordf
Torkel Tigerschiöld, v ordf

Gunnel Bergström, ledamot
Lars Bjerin, ledamot
Sylvia Dowlén, ledamot
Johan von Garrelts, ledamot
Annika Koponen, ledamot
Töres Theorell, ledamot
Anne Utter, ledamot
Ella Öström, hedersledamot

Marianne Stjernswärd, suppleant
Stina Bäckström, suppleant
Nils-Evert Andersson, suppleant

Bengt Rundquist , adjungerad
Beatrice Sundberg, adjungerad
Jana Zupanc, adjungerad
Michael Karlsson, adjungerad

Revisorer

Mats Gullberg och Anna Lönnqvist. Suppleant Anne Murray.

Valberedning

Désirée Edmar, valberedningens ordförande och Ella Öström och Bengt T Ulander.

Styrelsen har haft 6 protokollförda sammanträden.
19 jan, (23 febr ej beslutsmässigt), 13 april, 25 maj, 7 sept, 28 sept, och 9 nov.

2. Årsmöte

Årsmötet ägde rum den 19 mars kl 13 i Haga-Forum, Annerovägen 4. Mötet annonserades på hemsidan och i Haga-BrunnsvikenNytt. Möteshandlingarna hämtades i lokalen. Årsmötet följdes av ett seminarium.

3. Ekonomi

Ekonomi har skötts av kassören *Johan von Garrelts* och *Märtha Angert Lilliestråle* i samarbete. Bokslutet har upprättats av *Ivan Isendor*.

Årsavgiften är 185 kr för enskild medlem, familj 260 kr, Ungdomar och studerande upp till 25 år samt familjemedlemmar 75 kr. Föreningar och företag 500 kr.

De samlade intäkterna var 208 267 kr förutom ränteintäkter på 288 kr. *Kostnaderna* 170 786 kr. Årets resultat blev 37 769 kr.

Föreningens tillgångar, bank, plusgirot mm uppgick vid årsskiftet till 375 348 kr, en ökning med 35 111 kr.

Intäkterna i form av betalda medlemsavgifter var 85 750 kr räknat på 421 inbetalningar. Evenemangsbidragen uppgick till 115 000 kr.

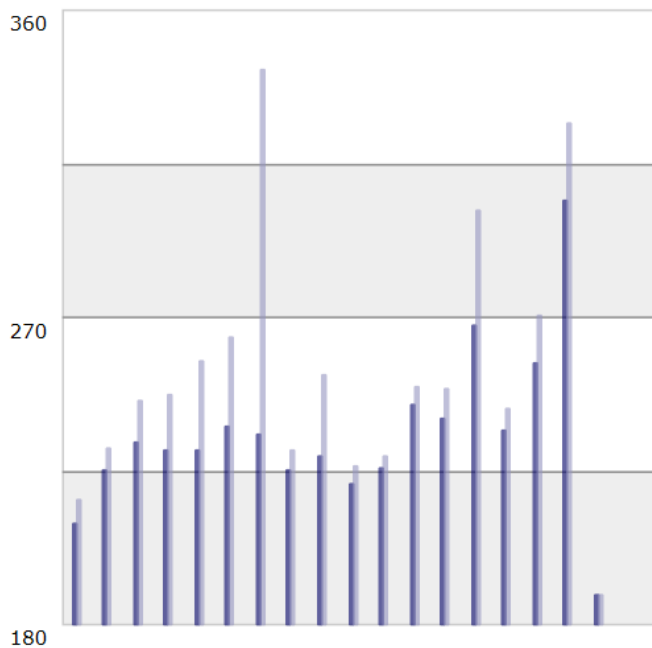
Utgifterna för evenemangen Hagadagen och Ljusfesten var tillsammans 95 250 kr. Tidningen Haga-BrunnsvikenNytt kostade 26 251 kr. Postbefordran 11 341 kr. Hemsidan, driften och medlemsregister 1 545kr. Administration 11773 kr och årsmöte 7479 kr.

4. Administration

Föreningens adress är Box 210, 182 06 Djursholm. Kallelser och tidningen skickas ut med post till de ca 400 medlemmarna och till 100 PR-adresser. Föreningen har endast ett hundratal mailadresser till medlemmar, men målet är att öka antalet.

5. Hemsidan

2013 genomförde föreningen en större förändring, både tekniskt och utseendemässigt av hemsidan. Materialet flyttades till plattformen *Wordpress*, ett vida spritt och gratis publiceringsverktyg. Tanken är att styrelsemedlemmarna även skall göra ändringar på hemsidan. Även ett byte till ett nytt och billigare *webbhotell* har skett i anslutning till bytet, som genomförts av Bengt Rundquist. Två enkla mätare *Traffic Manager* och *Jetpack* installerades för att mäta besöksstatistiken på hemsidan, se nedan.

Stående axel visar antal besökare. 2015 gjordes 2 670 besök på hemsidan.
Liggande tidsaxel anger besökare över året. Topparna är Hagadagen och Ljusfesten.

6. Facebook

För att ytterligare vidga föreningens kontaktyta via sociala medier har en sida skapats på Facebook. Den heter "Haga-Brunnsvikens vänner". Via den har både Hagadagen och Ljusfesten marknadsförts. Till en kostnad av några få hundralappar hade vi 3 754 visningar. Fredrik Steen, fredrik.steen.eriksson@gmail.com, hanterar den.

7. Haga-Brunnsviken Nytt

Består av ett 2-sidigt nyhetsblad där artiklarna i sin helhet läggs ut på hemsidan. Bladet kommer 2 ggr per år, i mars och i oktober. Projektledare var Michael Karlsson Frescati Utbildning. Layoutarbetet görs ideellt av Carl Vilhelm Angert, Ordenstryck@Djursholm och tryckningen sker hos DMS Colorprint i Djursholm.

8. Seminarier

Seminarieriet "Framtidens Brunnsviken" följde på årsmötet den 19 mars. Moderator var fd landshövding Mats Hellström och talarna: slottsfogde Stefan Wirten, sen. advisor Länsstyrelsen Lars Nyberg, ordf Exploateringsnämndens Strategiutskott Elin Olsson, kultur- och fritidskommunalråd Solna Peter Edhom, Förbundet för Ekoparken ordf Richard Murray och Haga-Brunnsvikens Vänner's ledamot JvGarrelts AB Johan von Garrelts. Lokalen var Haga-Forum.

9. Event och Vandringer

Tough Viking har anordnat hinder-/terränglopp i Hagaparken. Beslut har tagits av Kungl Hovstaterna att inte lägga eventet i parken fr o m 2016 då markskadorna blev stora. Tävligen stämde inte heller med önskad kulturell profil.

Under året ordnade föreningen vandringer vid Brunnsviken tre lördagar i september. Michael Karlsson berättade om Bellevueparken ur ett historiskt och kulturellt perspektiv. Beatrice

Sundberg och Ronny Fors tog deltagarna till Tivoliudden och visade på träden och naturen. Mats Gullberg koncentrerade sig på området norr om Koppartälten, bl a på Lings grav och Hagakullen ur ett natur och kulturperspektiv. Informationen gick ut till föreningens medlemmarna. Vandringarna utvärderas 2016.

10. Hagadagen med Riddarhuset och Ljusfesten

Hagadagen den 30 maj firade både Haga-Brunnsvikens Vänner sitt 25 år-jubileum (visserligen 1 år försent) och Kungl Nationalstadsparken sina 20 år. Dagen till ära återinvigdes Sivert Lindbloms skulpturer av Solna stad och Statens Fastighetsverk. Sivert Lindblom deltog själv i invigningen. Skulpturerna, som försvann för ett par år sedan, kom nygjutna från Thailand. Då Pluvius även detta år spelade oss ett spratt ägde parkvandringen rum "inomhus", dvs i Parksmuseet, där Christian Laine, Kommittén för Gustavianska Parken, fångade åhörarna med parkens historia. I Silvertältet där alla sedan samlats berättade Bengt Edlund, Haga-Brunnsvikens Vännerns första ordförande, om vägen fram till bildandet av föreningen 1988. Richard Forsgren firade Bellman 250-år, med att tolka "Gud Tår Båd Natt och dag" ackompanjerad av gitarristen Leo Krepper i regi av Gunnel Bergström. Körens Schola Cantorum leddes av Östen Wall. Utanför tälten spelade Danko's swinging pack jazz samtidigt som Bengt Rundquist lärde ut geocaching. På pelousen kämpade entusiastiska drakflygare, som inte hade givit upp inför regnskyarna. Program och annonser togs fram ideellt av Carl Vilhelm Angert, Ordenstryck@Djursholm och trycktes av DMS Colorprint, Djursholm.

Den 22 april inför Hagdagen uppträdde även Richard Forsgren och Leo Krepper med föreställningen "Gutår Båd Natt och Dag" på Riddarhuset i Stockholm. Föreställningen gavs i samarbete med föreningen och Columbina Teaterarbeten, Gunnel Bergström.

Ljusfesten vid Brunnsviken anordnades söndagen den 1 november för åttonde gången. Syftet med evenemanget är att förmedla gemenskap och lyfta Brunnsvikens kulturvärden i en annars mörk årstid.

Ljusfesten engagerar och flera vill vara med. Haga-Brunnsvikens Vänner får många förslag på hur den skall kunna utvecklas och tar tacksamt emot dem. Att bygga Ljusfesten med körmusik, facklor och marschaller tror vi är ett lyckat koncept och vi kommer att fortsätta arbeta med denna inriktning för att utveckla och nå allt fler besökare.

Eventet stöds ekonomiskt av Länsstyrelsen i Stockholms Län och även av Solna stad, Kungl Djurgårdsförvaltningen och aktörerna runt Brunnsviken förutom av Strömma Turism&Sjöfart, SGA AB Gunnar Andersson och av EuroFinans AB Anders Jarlskog samt artister. Ljusfesten har varit möjlig att genomföra då organisationen bygger på ideellt arbete. Scoutrörelsen med Wallinum Väpnarnas bidrag var här mycket värdefullt.

Upplevelsen blev minnesrik för de många som antingen var på stranden eller åkte med någon av de tre båtarna. Vid Brunnsvikens norra strand höll Kafé Sjöstugan i planeringen för underhållningen, eldarna och fackeltåget. Vid den södra fick Stockholms stad hela Bellevueparken att glimma. På den västra och i Hagaparken var Solna stad värd. Vid Koppartälten sjöng köerna Pressröster/Klara Röster, Kören Tonfiskarna, Kören Trots Allt, Energiska kören och Enskededalens kör. Körerna sjöng både individuellt och gemensamt under ledning av Anna och Ola Gustafsson. Elisabeth Ljunggren framförde Tintomaras sång och Richard Forsgren Bellman ur 250-års repertoaren. I Lill-Haga fångslades barnen av Mikael Lönnbjer med musiksagan "Trumsagan Syskonen och den magiska ringen".

Den östra stranden hade för första året ett program. I Bergianska Trädgården blev Haga-Brunnsvikens stråkkvartetts konsert med musik av Kraus, Wikmanson, Dvorak och Geijer i Gamla Orangeriet mycket uppskattad. I kvartetten ingår Töres Theorell, Maria Wolf, Sara Åsbrink och Johan Roll. Pumporna i Edvard Andersons växthus och näckrosorna i Victoriaväxthuset var andra pärlor.

Något som var ovanligt och som inte inträffat tidigare var att vattennivån i Brunnsviken var så låg att Strömmas båt inte kunde gå in genom Ålkistan. Den guideade båten från Strandvägen fick istället lägga till vid Ulriksdals slott. Där kunde besökarna sedan välja mellan att gå med i fackeltåget till Kafé Sjöstugan eller att hoppa på den förbeställda bussen till pelousen. Guide på båten var Henrik Waldenström. En liten ekobåt fick ersätta den större Strömma båten mellan Bergianskas och Vasaslättnens bryggor till besökarens förtret, då många inte kunde göra den planerade färden på vattnet på grund av platsbrist. Över vattnet hördes kulning och näverlur av Catarina Abelli och horn av Mårten Hellquist.

11. Plan- och byggärenden

Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram en *Vård- och utvecklingsplan*, rapport 2012:33, för Kungl Nationalstadsparken. I den framgår vad som är skyddsvärt och vilka förbättringar som önskas i Brunnsviksområdet.

I samband med att Norra länken byggdes beslutades om kompensation för intrången med 100 miljoner till Nationalstadsparken. Under förra året liksom föregående år har projekt för att motverka bullerstörningar, men även förbättrade spridningsvägar och habitat, bättre tillgänglighet och en tydlig informationsstrategi för Brunnsviksområdet diskuterats. Haga-Brunnsvikens vänner ser här sina årliga seminarier som ett informationsforum för aktörerna att kunna presentera och diskutera konkreta projekt för att rusta upp miljön runt Brunnsviken. En allt större tyngd läggs på att lyfta fram hur området skall göras mer tillgängligt, utvecklas och att tydliga entréer skapas samt att hoten konkretiseras.

Trädfällning. På mark i Kungl. Nationalstadsparken som inte är detaljplanelagd har Länsstyrelsen tagit fram beslutsunderlag för trädfällningsförbud.

Cykelstråk. Trafikverket utreder snabbcykelvägar. Föreningen har uttalat sig att mark utöver befintliga hårdgjorda ytor inte bör tas i bruk.

Albano.

Detaljplanen som Stockholms stads fullmäktige antog i december 2012 har vunnit laga kraft. Planen omfattar 150.000 kvm undervisningslokaler och studentbostäder. Föreningen överklagade tillsammans med Förbundet för Ekoparken först till länsstyrelsen och därefter till mark- och miljödomstolen planerna mot en utökad bebyggelse. Efter att mark- och miljödomstolen upphävt planen av andra skäl än de som föreningen framförde har Stockholms stad överklagat till mark- och miljööverdomstolen, som därefter godtagit detaljplanen. Föreningen och Förbundet verkar nu för att inom ramen för den antagna detaljplanen verka för att intrång i park- och naturmark, bl.a. i Bellevueparken, blir så små som möjligt, att byggnader och anläggningar utformas för att fungera som spridningsväg för växter och djur mellan Bellevueparken och Lill-Jansskogen och för att inramningen mot Brunnsviken blir så hänsynsfull som möjligt.

Stallmästaregården. Stallmästaregården önskar utöka sin hotellverksamhet med 40 rum och konferensverksamhet. Föreningen överklagade tillsammans med Förbundet detaljplanen till Länsstyrelsen och till Mark- och Miljödomstolen. Domstolen upphävde detaljplanen då miljökonsekvensbeskrivning saknades. Mark- och miljööverdomstolen fastställde därefter domen.

Norrtull. Under året har samråd ägt rum för Hagastadens utformning och området vid Karolinska. För att lösa området på bästa sätt samarbetar Stockholm stad och Solna stad om utformningen. I samrådssvaren betonar föreningen att Bellevueparkens sydvästra del inte bör bebyggas med höga hus mot Sveavägen och att den del som ligger inom Nationalstadsparken inte alls skall bebyggas utan gamla höjdnivåer från den bortforslade Brunkebergsåsen borde kunna återställas.

E4:an planeras bli flyttad närmare Karolinska varför man får plats med två hus framför Haga-Forum och Stallmästaregården som bullerskärm. Det är mycket positivt men vi önskar att utformningen av husen kommer att stärka upplevelsen av parken. Ett problem med den tidigare förslagna detaljplanen för Stallmästaregården med hotellbyggnation var att träd behövdes tas ned. Alla träd i området är värdefulla. På grund av Norra länkens tunneldragning är det svårt att plantera träd på södra sidan om järnvägsspåret. De få träden vid Tullhusen blir därför också mycket värdefulla. Planer finns att hela området med Annerovägen, Haga-Forum och Tingshuset görs om landskapsmässigt. Här skulle i vägbanken till E4:an kraftiga träd kunna planteras.

Skötselplan för Haga

En utkast till skötselplan för Haga har presenterats 2015 i Skötselutskottet. Föreningen har getts tillfälle att kommentera planen till Statens Fastighetsverk.

Solnas översiktsplan.

I samrådssvaret framhåller föreningen förutom problemen med Stallmästaregårdens planerade utbyggnad vikten att Brunnsvikens vatten får god ekologisk status. ÖPn saknar en skrivning om hur man önskar att stadskulurlandskapet utvecklas. Man säger att insprängda gröna miljöer kanske kanske kommer att tas i anspråk vid ny bebyggelse. Föreningen tror att fler stadsodlingar skulle göra Solna rikare ur ett biologiskt perspektiv förutom att främja ett rekreationsbehov för många invånare. Vi noterade att koloniområdet strax intill Åkistan på en karta markeras som Framtida blandad stadsbebyggelse, vilket bör vara felaktigt. En överdäckning av Bergshamraleden även i dalgången mot Järva krog skulle minska bullerstörningen över Brunnsviken och knyta ihop Haga och Ulriksdal.

Roslagsbanan och järnvägsövergången vid Bergianska Trädgården.

Föreningen och Förbundet har var för sig och tillsammans utarbetat olika förslag för att ersätta nuvarande järnvägsövergång med en planskild överfart. Presenterade förslag av SL innebär stora ingrepp i kulturmiljön. Föreningen och Förbundet ifrågasätter att ett storskaligt trädgårdsföretag bör ligga i Bergianska trädgården. Utan dessa transporter är problemet med riskfyllda överfarter hanterbart. Förbundet verkar för att frågan prövas inom ramen för en detaljplaneprocess.

12. Delaktighet

Haga-Brunnsvikens Vänner, HBV, som bildades 1988 - när striden stod som hetast om hur E4:an skulle dras vid Haga Norra - är en av medlemsorganisationerna i *Förbundet för Ekoparken*, FFE. Förbundet bildades 1992 med syfte att skydda det område som sedan 1995 utgörs av Kungliga Nationalstadsparken.

Efter ett intensivt arbete av många organisationer lyckades man och 1995 gjordes ett tillägg i Miljöbalken som löd: "området Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården är en Nationalstadspark. Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas". Nationalstadsparken inkluderar tre kommuner Stockholm, Solna och Lidingö. 2010 lades Kungl. till Nationalstadsparkens namn, vilket kommer att särskilja den från andra kommande nationalstadsparker.

Märtha Angert Lilliestråle är *Förbundets vice ordförande*. Deltagandet är mycket värdefullt för föreningen, då det ger en insikt och bredd i behandlingen av olika frågor som rör Hagaparken. Likaså utbyter Haga-Brunnsvikens vänner erfarenheter i frågor som rör området med *Kommittén för Gustavianska Parken* och med aktörerna runt Brunnsviken, vilka ingår i *Föreningen Visit Haga*.

Förbundet med ordföranden Richard Murray är medlem i *Nationalstadsparksrådet*, som bildades genom regeringens förordning (SFS 2009:55) om nationalstadsparker. Rådet leds av landshövdingen Chris Heister. Richard Murrays ersättare i rådet är föreningens ordförande Märtha Angert Lilliestråle.

Länsstyrelsen föreslog och Nationalstadsparksrådet tillstyrkte den 5 december 2014 att Länsstyrelsen skulle bilda ett *Skötselutskott* med markförvaltarna. Därmed lades Skötselrådet ned och det sista mötet hölls den 14 januari 2015. Förbundets representanter är Richard Murray och Märtha Angert Lilliestråle.

Föreningen Visit Haga syftar till att främja Brunnsvikens entreprenörers intressen. Peder Ling, evenemangschef vid Kungl Hovstaterna med ansvar förutom av Haga slott och Ulriksdals även för Kina slott, Rosersberg, Tullgarn, Gripsholm, Strömsholm och Drottningholm, är dess ordförande. Märtha Angert Lilliestråle representerar föreningen.

Den internationella konferensen "Large Parks in large Cities" ägde rum 2-4 sept i Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm med 130 deltagare från 27 länder och 6 kontinenter. Konferensen genomfördes av Förbundet för Ekoparken med stöd av WWF. Ett 20-tal stora parker presenterades. Sammanlagt nämndes och diskuterades över 60 parker. Konferensen har en egen hemsida och fortlever under www.largeparks.se. Från föreningen deltog Johan von Garrelts, Marianne Stjernsward, Torkel Tigerschiöld, Ella Öström och Märtha Angert Lilliestråle.

Styrelsen

Märtha Angert Lilliestråle

Torkel Tigerschiöld